Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Santuari de la Mare de Déu del Portal

Els Prats de Rei

Ubicació

Comarca:	Anoia
Lloc/Adreça:	Carmen Muñoz, s/n
Emplaçament	Al nucli urbà i històric de la vila
Alçada:	605

Coordenades:

Latitud:	41.70471
Longitud:	1.54176
UTM Est (X):	378674
UTM Nord (Y):	4618019

Classificació

Número de fitxa	08170 - 51
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Barroc Neoclàssic
Segle	XVIII
Any	1781
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Número inventari	Sí, IPA-5955
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Religiós
Titularitat	Privada
Titular:	Bisbat de Vic. Carrer del Cloquer, 5 (08500 Vic)
Autoria de la fitxa	Jordina Sales Carbonell
Data de registre de la fitxa:	dv., 02/09/2016 - 02:00

Descripció

Es tracta d'un santuari urbà aixecat al segle XVIII al nucli urbà dels Prats de Rei, prop del lloc on hi havia un dels portals de les muralles baixmedievals i on ha aparegut un tram de la muralla de l'Edat del Ferro. Es considera una construcció d'estil mixt entre el barroc i el neoclàssic. L'edifici consta d'una sola nau de 16 x 12 metres aproximats, amb coberta a dues aigües i amb una cúpula central. La seva fàbrica es visible a l'exterior dels murs laterals i part posterior, i consta de parament de pedra tallada col·locada irregularment. A la façana principal hi ha l'única porta d'accés al santuari, la qual presenta un arc rebaixat i està emmarcada per una estructura amb dues columnes de pedra de sauló verd i amb un timpà dividit per un baixrelleu de volutes que confereix monumentalitat a aquesta portalada. Dins el timpà hi ha inscrit l'any 1781 i s'indica en llatí que l'obra es va fer sota el regnat de Carles III. Per sobre s'obre una rosassa, més amunt un petit òcul, i a la part central de la cúspide de la mateixa façana s'hi ha integrat un campanar de dos òculs. Finalment, dues petites finestres de tipus espitllera, s'obren a ambdós extrems de la façana.
L'interior de l'edifici està decorat amb imatges de sants i relleus, i fou pintat durant 1944-46 per Miquel Costa, amb escenes d'ofrena dels fruits de la terra , presentació dels necessitats, de l'origen del Portal i la processó amb motiu de la pesta de 1761. En un cambril de l'altar hi ha dipositada la imatge de la Mare de Déu del Portal.
El santuari es troba obert al públic i s'hi celebra culte, essent les festes pròpies d'aquest temple l'Anunciació del Senyor (25 de març) i el Vot del Poble (2 de maig) en record de la pesta de la qual es va lliurar el poble de Prats de Rei.

Història

En origen, i com el seu propi nom indica, la Mare de Déu del Portal era una capelleta emplaçada sobre un dels arcs o portalades de la muralla medieval avui desapareguda. Sembla que la capelleta es realitzaria (tot i que res s'oposa a uns orígens anteriors) quan es van reedificar les muralles entre els anys 1375-1378, en temps de Pere IV; en aquest moment hi ha notícia de l'element arquitectònic present al capdamunt de la porta d'accés que mirava cap a l'est, al qual s'hi accedia des del carrer mitjançant una senzilla escala. Durant els segles següents la capella va ser motiu de diverses obres i reparacions: per exemple, l'any 1621 es va manar reparar el paviment, el 1715 es feia reparar la teulada amb caràcter d'urgència, i el 1734 es taparen forats de les parets; el 1755 amenaçava ruïna total.
En el punt on hi havia aquest portal de la muralla, s'alçà el nou santuari, la primera pedra del qual, tal i com es coneix actualment, es va col·locar l'any 1765, com a acció de gràcia per haver-se deslliurat parcialment els Prats de Rei dels efectes de la pesta de l'any 1761 i atès que el vell edifici es trobava en molt mal estat. A més, el papa Benet XIV va concedir indulgència plenària a tothom qui visités la capella (ja molt concorreguda des de sempre) havent rebut els Sants Sagraments. L'obra es va acabar l'any 1787. Durant la seva construcció es varen registrar alguns dels coneguts com 'miracles de la Mare de Déu del Portal'.
L'any 1877 el santuari va rebre una gran peregrinació amb assistència de totes les parròquies de l'arxiprestat de Calaf.

Bibliografia

-VILA SALA, Antoni (1910): Prats del Rey y la Mare de Deu del Portal, edició facsímil editada per l'Ajuntament dels Prats de Rei l'any 2003.
-CATALÀ ROCA, Pere (dir.) (1976): Els castells catalans, vol. V, Rafael Dalmau Editor, Barcelona, p. 346-352.

-BENET CLARÀ, Albert (1992): 'La Mare de Déu del Portal', Catalunya Romànica XIX. El Penedès, l'Anoia, Enciclopèdia Catalana, Barcelona, p. 346.
-GALTÉS PUJOL, Joan (1996), La Mare de Déu del Portal i el seu santuari, díptic, Els Prats de Rei.

